

Vergaderjaar 2005–2006

29 448

Wijziging van de Flora- en faunawet in verband met de verruiming van de mogelijkheden tot beheer en schadebestrijding van beschermde inheemse diersoorten

C

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 10 februari 2006

Met belangstelling heb ik kennis genomen van de vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van de PvdA en de SP op het voorstel tot wijziging van de Flora- en faunawet.

De leden van de PvdA-fractie en de SP-fractie vragen welke bijdrage de invoering van het begrip «wildbeheereenheid» heeft voor de verbetering van het beheer van fauna en flora en of dit nieuwe begrip niet juist een verzwaring van de administratieve lasten inhoudt.

Artikel 65 van de Flora- en faunawet, zoals dat nu nog van kracht is, biedt aan de grondgebruiker de mogelijkheid op de bij hem in gebruik zijnde gronden belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren te bestrijden en te voorkomen door middel van verjaging en afschot van de schade veroorzakende dieren. Grondgebruikers hebben aangegeven dat de beperkte reikwijdte van deze bepaling – het moet immers gaan om de bij de grondgebruiker, die schadegevoelige gewassen verbouwt, in gebruik zijnde gronden – een effectieve schadebestrijding in de weg staat. Een veelvoorkomend probleem is dat de schadeveroorzakende dieren, zodra de geweerdager bij de schadepercelen verschijnt of een eerste schot heeft gelost, naar percelen van andere grondgebruikers vluchten, die geen schadegevoelige gewassen verbouwen en waar dan dus niet kan worden opgetreden, om na het vertrek van de geweerdager onmiddellijk weer naar de schadegevoelige percelen terug te keren. Door de reikwijdte uit te breiden tot het werkgebied van de wildbeheereenheid wordt effectievere schadebestrijding mogelijk. Het gemiddelde werkgebied van de wildbeheereenheid beslaat 5000 hectare. Onder de nieuwe bepaling is de mogelijkheid om tegen schadeveroorzakende soorten op te treden niet langer beperkt tot de schadepercelen, maar kan tegen schade veroorzakende dieren worden opgetreden binnen het gehele werkgebied van de wildbeheereenheid. De introductie van het begrip «wildbeheereenheid» betekent geen verzwaring van de administratieve lasten. De wildbeheereenheden bestaan feitelijk al en hun werkgebieden zijn landsdekkend. De wildbeheereenheden bestonden reeds onder de Jachtwet, maar hadden toen geen wettelijke status. In de Flora- en faunawet is de faunabeheereenheid, wel met een wettelijke status, geïntroduceerd. In de praktijk heeft de oprichting van

faunabeheereenheden niet geleid tot opheffing van de wildbeheereenheden. De wildbeheereenheden functioneren thans feitelijk als onderafdelingen van de faunabeheereenheid. Er hoeven dus geen nieuwe wildbeheereenheden te worden opgericht en geregistreerd.

Daar komt bij dat de aan artikel 65 te ontleen bevoegdheden zijn geformuleerd in de vorm van een algemeen geldende vrijstelling. Er hoeven dus om gebruik te kunnen maken van die bevoegdheden geen aanvraagformulieren te worden ingevuld en het bevoegd gezag hoeft niet voor elk schadegeval een apart besluit te nemen. Wel is het zo dat grondgebruikers in voorkomende gevallen, wanneer zij niet zelf de bestrijding ter hand nemen of kunnen nemen, bijvoorbeeld omdat zij niet zelf over een jachtakte beschikken, daartoe anderen schriftelijk kunnen machtigen. Dat is echter geen nieuw geïntroduceerde administratieve last. Ook artikel 65, zoals dat nu nog van kracht is, bevat het voorschrift van de schriftelijke machtiging. Deze bepaling is opgenomen ter bescherming van de belangen van de grondgebruiker. De grondgebruiker bepaalt wie er met een geweer dieren bestrijdt die schade kunnen doen. Dat hoeft niet dezelfde persoon te zijn en dat is ook vaak niet dezelfde persoon als degene aan wie op zijn gronden het jachtrecht is verhuurd.

De leden van de PvdA-fractie en de SP-fractie vragen welke criteria gehanteerd worden voor de aanwijzing van soorten vanwege het belang van schade aan de fauna. Is er onderscheid te maken in graden van beschermingswaardigheid tussen dieren?

Het belang van schade aan de fauna wordt toegevoegd aan artikel 65 om de vos, als predator van weidevogels, te kunnen aanwijzen als landelijke schadesoort of als soort die tenminste in delen van het land schade aanricht. Er bestaan voorshands geen plannen om andere soorten dan de vos vanwege het belang van schade aan de fauna toe te voegen aan de lijst van schadesoorten.

Onder normale natuurlijke omstandigheden hebben predatoren niet of nauwelijks enige invloed op de stand van prooidieren. Weidevogels, met name de grutto, leven in de Nederlandse situatie niet onder strikt natuurlijke omstandigheden. De stand van de grutto gaat de laatste tientallen jaren sterk achteruit. Daar zijn meerdere oorzaken voor aan te wijzen. Predatie door onder meer vossen is één van die oorzaken. Echter, nu de stand toch al om andere redenen sterk achteruitgaat, blijkt predatie een toenemende factor van betekenis in het proces van achteruitgang. Omdat het merendeel van de wereldgruttopopulatie in Nederland broedt, heeft Nederland een bijzondere verantwoordelijkheid voor deze soort. Ondanks de erkenning van de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier in de considerans, is de Flora- en faunawet toch vooral soortenbeschermingswetgeving. Daarom kan en moet er in voorkomende gevallen ook onderscheid worden gemaakt in de beschermingswaardigheid van dieren. De grutto verkeert niet in een gunstige staat van instandhouding, de vos daarentegen wel. De bescherming van de grutto is bijgevolg prioritair.

De leden van de PvdA-fractie en de SP-fractie vragen zich voorts af of met deze wetwijziging niet vooruitgelopen wordt op de voorgenomen evaluatie van de Flora- en faunawet. Zijn er argumenten om op deze evaluatie vooruit te lopen?

Reeds onmiddellijk na de inwerkingtreding van de Flora- en faunawet is een aantal tekortkomingen in de wet geconstateerd die slechts met een wetwijziging en niet door middel van algemene maatregelen van bestuur of ministeriële regelingen konden worden ondervangen. Omdat het hier tekortkomingen betreft, waarvan onder meer de Tweede Kamer in meerderheid van mening was dat met de reparatie daarvan niet kon worden

gewacht tot na de evaluatie van de wet, ligt het voorstel ter reparatie van die onvolkomenheden thans voor.

De leden van de fracties van de PvdA en de SP wijzen ten slotte op de bijdrage van de Eerste Kamer aan het debat over de Natuurbeschermingswet waarbij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft toegezegd toe te zien op ruimte voor de rol voor de provincies. Genoemde fracties vragen of de wetswijziging deze ruimte niet beperkt doordat een landelijke bepaling inzake schade aan de fauna wordt opgenomen. Zij vragen zich voorts af of hiermee de ruimte voor maatwerk per gebied niet onaanvaardbaar wordt beperkt en zo de hoofdopzet van de Flora- en faunawet wordt ondergraven.

Op grond van artikel 65 kunnen landelijke en provinciale schadesoorten worden aangewezen. Voor soorten die voldoen aan de criteria om als landelijke schadesoort te worden aangewezen hoeft geen maatwerk per gebied te worden geleverd. De betreffende soorten richten immers in het gehele land schade aan en de schade is niet gebiedsgebonden. Op grond van het belang van de fauna kunnen ook provinciale schadesoorten, d.w.z. soorten die slechts in delen van het land belangrijke schade aanrichten, worden aangewezen. Voor dergelijke soorten kunnen provinciale staten in de vorm van een provinciale vrijstelling maatwerk leveren.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C. P. Veerman